

Conceptverslag van de vergadering van de statencommissie Water en Milieu van 25 oktober 2004 in het Provinciehuis

Aanwezig :

J. Konijnenbelt (voorzitter), mw. S.D. Oosterhuis (VVD), drs. J.H.A. van Oostrum (VVD), J.L.M.N. Damen (VVD), F. Killi (PvdA), mr. J.G.M. Reerink (PvdA), mw. mr. K.J. Fokker (PvdA), mr. A.G. van Malenstein (PvdA), drs. ing. I.L. Oostlander (CDA), drs. J.Vonk-Vedder (CDA), E. Jongsma (CDA), drs. R. Vis (GL), mw. drs. M.C. Das (GL), J.R. Ploeger (D66), ir. J.E.F. Landman (CU), drs. C. de Heer (CU), L. de Vries (SP), H.J. v.d. Wind (SGP)

Voorts aanwezig: J. Binnekamp (gedeputeerde)

Externe notuliste: mevrouw N. Brummer

Adjunct-griffier: L.C.A.W. Graafhuis

Commissiesecretaris: A.G. Trip

---

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet alle aanwezigen van harte welkom.

2. Mededelingen

De voorzitter laat weten dat mevrouw Swets met bericht van verhindering afwezig is.

Voor agendapunt 7 heeft de heer A.F. van Rozen (GLTO) zich aangemeld als spreker.

Op 15 november a.s. vindt een extra vergadering van de commissie WEM plaats. Op deze avond zullen de agendapunten 9 en 10 behandeld worden. Voor de agenda van hedenavond geldt voor de agendapunten 5, 6 en 7 een spreektijd, conform de geldende regeling.

3. Conceptverslag 30 augustus 2004

De voorzitter meldt dat er een schriftelijke correctie is ontvangen. Deze zal worden overgenomen. De gedeputeerde vult hierop aan dat hij gesproken heeft over de oprekking van termijnen in het kader van de Baggerstort Zevenhuizen. De oprekking van termijnen gaat uiteraard in overleg met alle betrokken partijen.

Met inachtneming van het bovenstaande wordt het verslag vastgesteld.

Lijst van toezeggingen

Mevrouw Vonk vraagt de gedeputeerde of er nog nadere informatie is betreffende de Baggerstort Zevenhuizen. Met name het tweede spoor is volgens haar hierbij belangrijk.

Gedeputeerde Binnekamp antwoordt dat er op dit moment een stuurgroep aan het werk is, waarin de gemeente Amersfoort en de provincie plaats hebben. Hierin wordt bestudeerd wat de mogelijkheden voor het tweede spoor zijn. Daarnaast is er ook een "verkenner" aan het onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor het alternatieve spoor.

De stuurgroep komt binnenkort weer bij elkaar. Dan wordt bekeken wat de mogelijkheden zijn voor het alternatieve spoor. Er moet gekeken worden of de waterschappen bereid zijn om hun bagger aan te bieden aan bepaalde baggerdepots. De marktwerking is voor de maatschap ook zeer belangrijk. Het is moeilijk om voor de lange termijn contracten af te sluiten met baggerontvangers.

Met inachtneming van het bovenstaande wordt de lijst van toezeggingen vastgesteld.

4. Programmabegroting 2005

Commissieleden in eerste termijn

De heer Van Oostrum vraagt of het mogelijk is dat de commissie, bij de behandeling van de programmabegroting, alleen de punten behandelt die niet in het WHP of het PMP aan de orde komen. De overige leden van de commissie laten weten dat zij zich hebben voorbereid op de behandeling van alle punten.

De heer Reerink stelt voor dat de commissieleden de behandeling van de programmabegroting zo doen zoals zij het hebben voorbereid. Aldus wordt besloten.

De heer Van Oostrum laat weten dat de VVD verheugd is over de laatste stand van zaken betreffende de Nedereindse Plas. Hieruit blijkt een stevige voortgang op dit gebied. De VVD zal bij het provinciaal milieubeleidsplan nadrukkelijk op de Regionale Activiteitenagenda en Milieu terug komen.

Bij het Stimuleringsfonds staat onder “Investerings in duurzame ontwikkeling, natuurlandschap en milieu” een totaalbedrag van € 15 miljoen gemeld. Hij roept het college op om bij het stimuleringsfonds ook daadwerkelijk te kijken naar stimulering rechtstreeks in de samenleving. De VVD zal de onderwerpen die in het stimuleringsfonds aan de commissie worden voorgelegd met name toetsen op de praktische gerichtheid en effectiviteit voor de burger. Er moet echt sprake zijn van stimulering.

De beoogde doelstellingen die in het provinciaal milieubeleidsplan op het gebied van lucht en luchtkwaliteit staan genoemd, zijn volgens de VVD lastig haalbaar. Lucht trekt zich niet veel aan van provinciegrenzen. De VVD is een voorstander van het slechts houden van toezicht door de provincie bij activiteiten waar gemeenten een eigen verantwoordelijkheid hebben. De VVD zal zich nogmaals uitspreken op het gebied van de indicatoren. Er staan op pagina 96/97 van de programmabegroting indicatoren die doelstellingen kennen die niet direct beïnvloedbaar zijn. Het is volgens de VVD vreemd dat er doelstellingen worden genoemd die niet door de provincie beïnvloed kunnen worden.

De heer Reerink merkt op dat op pagina 17 wordt gesproken over de projecten uit het Stimuleringsfonds. Hij gaat ervan uit dat PS ook in de gelegenheid worden gesteld om een nader invulling te geven aan de onderwerpen van deze thema's.

De heer Reerink laat weten dat de PvdA, in het kader van de breedwaterspoor, van mening is dat de provincie moet stimuleren dat de burgers één rekening krijgen voor het water.

Door de keuze van de staatssecretaris is het voor de PvdA niet mogelijk om het gewenste niveau te bereiken in het project Ruimte voor de Rivier. Slechts met een kleine bijdrage van de provincie is het mogelijk om de natuurvariant te realiseren. Graag zou de heer Reerink van de gedeputeerde vernemen of dit zinnig, nuttig en betaalbaar is.

Op pagina 85 wordt gesproken over de uitvoer van het, in 2004 goedgekeurde, baggerbeleidsplan. De PvdA neemt aan dat dit niet meer mogelijk is in 2004. Zij hopen dat het zal lukken in 2005. Graag een reactie van de gedeputeerde hierop.

De heer Reerink vraagt zich af of daar waar gesproken wordt over “het doorgaan van het verlenen van vergunningen van grondwateronttrekkingen”, ook de periodieke toetsing van de grondwaterwinning door de waterwinningbedrijven bedoeld wordt of dat hier slechts alleen gesproken wordt over de kleinere wateronttrekkingen, waar een vergunning voor nodig is. De PvdA maakt zich zorgen over de verdroging op de Heuvelrug, doordat er steeds meer water onttrokken wordt. Is het niet noodzakelijk dat hier nader beleid op ontwikkeld wordt?

Op pagina 90 staan de doelen van het PMP beschreven. Onder punt 3 staat beschreven dat de provincie “de burgers en de organisaties hun verantwoordelijkheid laat nemen”. Dit klinkt volgens de heer Reerink te dwangmatig. De PvdA zou graag de tekst een positievere benadering willen geven.

Op pagina 92 vraagt de PvdA zich af of, bij sluiting van Soesterberg, burgervliegtuigen toestemming krijgen om lager op de vliegroutes over stiltegebieden te vliegen, met alle vervelende consequenties van dien. Graag een toelichting door de gedeputeerde hierop.

Op pagina 93 staat een verhaal over verkeer. De PvdA heeft zorg omtrent de luchtkwaliteit voor de burger naar aanleiding van het verkeer. In KWATTA is dit ook ter sprake geweest. Hierbij is toegezegd dat er voldoende middelen zouden zijn om uitvoering te geven aan de uitgevoerde onderzoeken. De heer Reerink refereert aan een foto in de kranten van afgelopen week in verband met

een onderzoek naar de luchtkwaliteit in de wereld. Nederland kwam in dat onderzoek zeer slecht uit de bus.

De heer Jongsma merkt op dat in hoofdstuk 1 van de begroting enkele hoofdzaken vermeld staan, die naar het oordeel van GS van belang zijn in het provinciaal presteren voor de inwoners en relaties. Het CDA mist het waterhuishoudingsplan in deze tekst. De afwezigheid van het waterhuishoudingsplan is des te meer opvallend omdat PS erop aangedrongen hebben om de vaststelling van het Streekplan en het waterhuishoudingsplan tegelijkertijd te laten plaatsvinden. Graag een toelichting van de gedeputeerde op het ontbreken van een waterparagraaf.

De middelen die gereserveerd staan voor het programma water zijn ten opzichte van 2004 met 15 % gestegen. Dit is een forse stijging. Voor het WHP en PMP zijn stelposten van respectievelijk € 1,5 miljoen en € 1,38 miljoen opgenomen. Graag zou de heer Jongsma een toelichting op de onderbouwing van de stelposten van de gedeputeerde ontvangen. Daarnaast zou hij graag meer informatie van de gedeputeerde ontvangen over de opname van kosten voor de uitvoer van wettelijke taken van de provincie in de twee stelposten.

De scheepvaartparagraaf zou overgaan naar IME. Er wordt voor € 400.000 aan taken overgedragen en er is slechts € 200.000 beschikbaar. Graag zou de heer Jongsma van gedeputeerde een uitleg hierover vernemen.

In de "gele" pagina's is een stuk tekst opgenomen over verdroogd gebied. Er wordt gesproken over een streefpercentage van 18 % voor de provincie Utrecht. Voor Nederland als geheel is 25 % het streefpercentage. De heer Jongsma is benieuwd naar de uitleg van de gedeputeerde hierover.

De heer Jongsma vraagt of de gedeputeerde de commissie kan verzekeren dat de gereserveerde € 6,5 miljoen voldoende zijn om de primaire dijken bij Eemnes te verzwaren tot de huidige normen.

Het CDA neemt kennis van de risicofactoren. Zij gaan ervan uit dat GS voldoende geld in kas houden, zodat het weerstandsvermogen de risico's kan afdekken.

De luchtvervuiling in de provincie Utrecht wordt met name veroorzaakt door het verkeer dat door de provincie rijdt van Oost naar West en van Noord naar Zuid. De heer Jongsma sluit zich aan bij de mening van de heer Van Oostrum op dit punt. De heer Reerink vraagt een toelichting op de opmerking van de heer Jongsma. De heer Jongsma antwoordt dat ervoor opgepast dient te worden dat er geen groot apparaat opgetuigd wordt om de luchtkwaliteit te meten, als men weet dat het beperken van de luchtvervuiling buiten het vermogen van de provincie ligt. De heer Reerink is van mening dat de provincie bij klachten van de burgers ervoor moet zorgen dat er een oplossing wordt gevonden. De heer Jongsma meent dat dit een taak is voor de landelijke overheid of zelfs in EU-verband opgepakt moet worden. De heer Reerink merkt op dat het provinciebestuur de taak heeft om dit in Den Haag ter sprake te brengen. De heer Van Oostrum voegt hier aan toe dat er met name op dit gebied goed gekeken moet worden wat tot de provinciale en wat tot de landelijke verantwoordelijkheid behoort. Hij zoekt naar de ware realiteitszin voor de doelstellingen. Volgens de heer Reerink betreffen het twee categorieën. Ten eerste maatregelen die door de landelijke of Europese overheid genomen dienen te worden. De provincie heeft hier absoluut de taak om dit als probleem aan te kaarten bij degene die hiervoor verantwoordelijk is. Ten tweede kan de provincie onderzoek plegen en concrete maatregelen nemen. Het provinciebestuur heeft een taak om luchtvervuilingsituaties te voorkomen of te verhelpen. Het CDA heeft op dit moment geen aanvullende opmerkingen voor wat betreft het stimuleringsfonds ten opzichte van de opmerkingen die reeds zijn gemaakt door de fractievoorzitter van het CDA bij de algemene beschouwingen.

De heer Vis merkt op dat op pagina 86 de uitvoering van het waterhuishoudingsplan genoemd staat. Bij het opstellen daarvan is rekening gehouden met het EKRW en de afspraken in het Nationaal Bestuursakkoord Water. In het waterhuishoudingsplan staat echter vermeld dat er pas vanaf 2009 actie zal worden ondernomen in navolging van de Europese waterrichtlijn. De heer Vis geeft aan dat hij het een en ander mist in deze begroting, waarop hij graag een toelichting van de gedeputeerde ontvangt.

Mevrouw Das merkt op dat ten aanzien van de lucht en luchtkwaliteit genoemd wordt dat het onderzoek en het beeld van het probleem pas in 2006 afgerond zullen zijn, daarna komt hiervoor pas beleid en de uitvoering. GL zou graag, gezien de urgentie van het probleem, een versnelling in dit proces zien.

Dit geldt tevens voor geluid. In de planning staat vermeld dat pas in 2007 het actieplan gereed zal zijn. Ook hier pleit GL voor een versnelling van het proces.

Mevrouw Das laat weten dat GL graag voor het klimaatbeleid het provinciaal Plan van Aanpak zou ontvangen.

GL vraagt zich af of de doelstelling voor CO₂ reductie nog wel reëel is aan de hand van de kortingen op het energiefonds.

Wordt het MAVI bij verkeer in de maand november of december in de commissie behandeld? Dit zou eind 2004 aan de commissie worden aangeboden.

GL is verheugd dat er € 5 miljoen wordt uitgetrokken voor “Utrecht bouwt aan duurzaamheid”, maar GL geeft aan dat zij binnen deze commissie graag de discussie wil voeren over de invulling van de projecten.

De heer Ploeger merkt op dat hij op pagina 85, bij de waterkwantiteit, de verdroging van de Heuvelrug mist. Graag een toelichting hierop.

De heer De Vries geeft aan dat op pagina 17 goed nieuws vermeld staat inzake de Nedereindse Plas. Het milieuprobleem wordt hier opgelost.

Op pagina 85 wordt gesproken over het stedelijk waterbeheer. Er zijn veel schadelijke riooloverstorten. De conclusie van de SP is dat de provincie in deze op afstand staat. Hoe is het mogelijk om de schadelijke riooloverstorten te saneren, als de provincie geen directe invloed heeft?

Op pagina 87 wordt de intensivering van het toezicht op de waterschappen behandeld. De SP is van mening dat de waterschappen opgeheven moeten worden. De taak die de waterschappen uitvoeren kan bij de provincie worden ondergebracht.

Op pagina 88 wordt gesproken over de indicatoren. Met name de indicator betreffende de waterkwaliteit en de ecologie maakt een grote stap voorwaarts. De waterkwaliteit gaat vanaf 2006 van 30 % schoon naar 80 % schoon of gewenst. Dit is volgens de heer De Vries niet realistisch.

Bij productgroep 6 worden de vaarwegen behandeld. Dit is een vreemde indicator naar zijn mening. Er moet op dit gebied iets praktischer op gevonden kunnen worden.

Voor wat betreft het stimuleringsfonds sluit de SP zich aan bij de mening van de PvdA.

Op pagina 91 staat de externe veiligheid. De route van gevaarlijke stoffen valt volgens de heer De Vries onder het verkeersbeleid. Onder veiligheidsregiem moet er een transport van gevaarlijke stoffen over het spoor worden georganiseerd. Het massagoed moet volgens hem over water vervoerd worden.

De heer Van de Wind laat weten dat op pagina 6 het Veenweide gebied wordt genoemd. Bij hoofdstuk 1 wordt gesproken over “uitvoeren, presteren en initiëren”. Er wordt in het kader van het Veenweide gebied in meerdere stukken genoemd dat er grondgebonden landbouw noodzakelijk is om landschappelijke en cultuurhistorische waarden in stand te houden. De SGP-fractie onderschrijft dit. Moet het in stand houden van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden niet met een veel grotere zekerheid geborgen dienen te worden? De heer Van de Wind laat weten dat hij concrete cijfers over dit onderwerp mist.

De muskusrattenbestrijding verloopt volgens hem niet geheel naar wens. Vanuit de fractie van de SGP is gevraagd om te kijken naar de gevolgen van de inrichting van natuurvriendelijke oevers voor de bestrijding. Graag zou de SGP dit onderdeel opgenomen zien worden in het lopende onderzoek.

Vanuit de CU is gesproken over de inzet van particulieren bij de bestrijding van muskusratten.

De SGP-fractie doet een voorstel om een gedeelte van de gelden van het stimuleringsfonds in te zetten om onderzoek te doen, eventueel gezamenlijk met andere provincies, naar alternatieve energiebronnen.

In het kader van het project “Ruimte voor de Rivier” merkt de heer Van de Wind op dat de staatssecretaris in financiële zin hier niet aan wilde bijdragen. De natuurontwikkeling zou de ruimte voor de rivier teniet doen. Hij pleit ervoor om niet met de invulling van de natuur te beginnen voordat duidelijk is wat de gevolgen hiervan zijn.

De heer Reerink laat weten dat de natuurvriendelijke inrichting bij “Ruimte voor de Rivier” het water niet belemmert. Beide varianten voldoen en zorgen voor voldoende afvoer van het water. Het is alleen de vraag hoe dit gebied ingevuld gaat worden. Bij de natuurvriendelijke variant is het mogelijk dat er ingespeeld wordt op de voorstellen vanuit de reconstructie waarbij een robuuste verbindingzone moet

komen van de Veluwe naar de Uiterwaarden. Bij de keuze tussen de varianten is de PvdA van mening dat er rekening gehouden dient te worden met het feit dat de invulling direct goed en milieuvriendelijk uitgevoerd moet worden. De SGP blijft bij haar standpunt dat het inzetten van gelden voor “Ruimte voor de Rivier” en de natuurontwikkeling niet gewenst is.

De heer Landman merkt op dat het Veenweide gebied drie maal in het stuk ter sprake komt. Dit is inderdaad een belangrijk onderwerp. Het Veenweide gebied en de instandhouding daarvan heeft alles te maken met water. De heer Landman mist in dit stuk de link naar het water. Er wordt wel een visie ontwikkeld op het Groene Hart en op het Veenweide gebied, maar hij zou graag zien dat het aspect water, met alle relevante onderwerpen, daarin wordt opgenomen. Hij pleit ervoor dat de drie provincies komen tot één beleid voor water, peil- en bodembeheer.

Op pagina 89 worden de financiën van het project “Ruimte voor de Rivier” besproken. Hier staat driemaal € 113.000 vermeld. De heer Landman had begrepen dat de provincie Utrecht geen bijdrage zou leveren aan dit project. Graag zou hij hierop een toelichting ontvangen van de gedeputeerde. De heer Landman doet de gedeputeerde een suggestie inzake de invulling van de projecten van het stimuleringsfonds. In het stimuleringsfonds wordt geen investering of reservering voor water gedaan. In het kader van het stedelijk waterbeheer zijn de gemeenten cruciale partners in hun rol en bij de invulling van het waterbeheer. In deze stukken staat vermeld dat de provincie min of meer stopt met stedelijk waterbeheer. De heer Landman pleit ervoor dat de provincie een actievere opstelling inneemt op het gebied van het stedelijk waterbeheer. Hij stelt voor dat de provincie ervoor zorgt dat alle gemeenten in 2007 beschikken over een gemeentelijk waterplan.

De heer Van Oostrum vraagt zich af hoe de heer Landman de concrete uitwerking van dit voorstel denkt te realiseren. Dit is volgens hem niet realistisch. De heer Landman antwoordt hierop dat reeds driekwart van de gemeenten in de provincie Utrecht beschikken over een waterplan. Het is volgens hem noodzakelijk dat de overige 20 à 25 % tevens een waterplan opstellen. Dit is door de provincie te stimuleren door een bijdrage in de kosten te verlenen. De overige 75 % heeft reeds een waterplan met subsidie van de provincie opgesteld.

De CU sluit zich aan bij het voorstel van de SGP inzake het onderzoeken van alternatieve energiebronnen.

Reactie van gedeputeerde Binnekamp in eerste termijn

De gedeputeerde laat weten dat hij verbaasd is over de opmerking van de heer Landman inzake gemeentelijke waterplannen, aangezien PS twee weken geleden het budget van dit onderwerp hebben weggestemd. Hierdoor is de gedeputeerde niet meer in de mogelijkheid om een actieve rol op dit gebied te spelen. In de overleggen met de gemeente besturen kan de gedeputeerde wel om waterplannen blijven vragen, maar hij is niet meer in staat om gemeenten hiertoe te verplichten. Dit is een verantwoordelijkheid van de gemeenten zelf.

De ontwikkeling van de Nedereindse Plas. Er wordt in samenwerking met het ministerie van VROM gekeken of er voldoende geld uit de wet WPB beschikbaar kan komen. Het ministerie van VROM heeft de filosofie dat de “vervuiler betaalt”. Dit heeft nogal wat voeten in de aarde. Er wordt nog overleg gevoerd met het ministerie van VROM. Hij kan geen toezeggingen doen over de uitkomst. Inzake het stimuleringsfonds is het uiteraard het geval dat PS een beslissing zullen nemen over de thema's die GS aandragen. Vanzelfsprekend is het juist dat de fracties met suggesties kunnen komen over de invulling van het stimuleringsfonds.

Hij merkt op dat hij de mening van de heer Van Oostrum deelt inzake de realistische doelstelling van het stimuleringsfonds. Het is de bedoeling dat de PS en GS samen via het stimuleringsfonds de gelden zo goed mogelijk zullen inzetten.

Hij is blij dat de commissieleden de RAAMS ondersteunen. Met de RAAMS kunnen vele activiteiten samen met de gemeenten binnen het PMP ontwikkeld worden. De verantwoordelijkheid blijft bij de gemeenten liggen, er kan echter vanuit de RAAMS gestimuleerd en gefaciliteerd worden. Mocht het noodzakelijk zijn, dan is wellicht een financiële bijdrage vanuit de RAAMS ook mogelijk, aangezien er geld hiervoor gereserveerd is hiervoor in het PMP.

Er hebben vele onderzoeken op het gebied van de luchtkwaliteit plaatsgevonden. Door het RIVM wordt elke maand verslag gedaan over de luchtkwaliteit en de gezondheid van de burgers. Hij merkt op dat het niet te ontkennen is dat de luchtkwaliteit een probleem is. Hiervoor zijn diverse oorzaken.

Het schrappen van het energiefonds heeft wel degelijk gevolgen voor de CO₂-taakstelling. Het energiefonds was voor GS een middel om het terugdringen van CO₂ te stimuleren. Met name op het gebied van de grote projecten. Bij de behandeling van het PMP komt hij hier op terug. De technische maatregelen die zijn opgenomen voor de afvoer van water in de basisvariant bij het project Ruimte voor de Rivier zijn voldoende om in 2010 16.000 m³ door de Nederrijn en Lek te laten stromen. Wellicht is het mogelijk om met meer ruimtelijke maatregelen de natuurontwikkeling meer te bevorderen binnen de Uiterwaarden. Er lopen hiervoor drie projecten. Als PS van mening zijn dat de provincie hier een financiële bijdrage aan zou moeten leveren, dan is dit een beslissing die door PS genomen dient te worden.

Hij meldt dat het baggerbedrijfsplan in 2005 zeker zal lukken. Begin 2005 zullen GS de vorderingen hierin aan PS voorleggen.

Onder een bepaalde hoeveelheid m³ is het wettelijk niet noodzakelijk om een vergunning aan te vragen voor waterwinning. Op dit moment wordt in overleg met de waterschappen bekeken waar deze grens zou moeten liggen en wie vergunningverlener wordt. De discussie die over de grote onttrekkingen speelt, wordt overigens op landelijk niveau gevoerd. Hij komt in een later stadium terug op de kleinere wateronttrekkingen. Hij zegt toe dat hij naar de toon van de tekst op pagina 90 zal kijken en dit zal beoordelen.

De vliegbasis Soesterberg zal niet worden uitgebreid. Op dit moment wordt er overleg gevoerd met het CROSS over de aanvliegroutes van en naar Schiphol. Het is niet de bedoeling dat deze lager zullen worden. Tot 2007 zal geen gebruik gemaakt worden van andere aanvliegroutes. Dit onderwerp wordt in CROSS-verband regelmatig besproken. De commissie zal hierover nader worden geïnformeerd. Het niet vermelden van een WAP in de inleiding verklaart hij met de opmerking dat de inleiding bedoeld is om de nieuwe ontwikkelingen aan te geven. Uit de inleiding blijkt dat het met name gaat om de RAAM's. Dit is een vrij nieuwe ontwikkeling, die ook nieuwe investeringen vraagt. Dit wil echter niet zeggen dat er geen nieuwe ontwikkelingen zijn binnen het WAP. Deze ontwikkelingen passen echter binnen het gereserveerde budget.

De stelposten waar de heer Jongsma naar verwijst, zijn volgens hem geen stelposten. De begroting voor het WAP en het PMP zijn afgerond.

Er wordt voortdurend discussie gevoerd over de scheepvaartwegen. IME krijgt niet te maken met een tekort. Er wordt gezocht naar een mogelijkheid om het gat in het beheer van de scheepvaartwegen te overbruggen. De commissie zal nader over dit onderwerp worden geïnformeerd.

Verdrogingspercentage. Op pagina 87 heeft de provincie een hoger percentage van 30 % voor 2008 neergelegd. Vanaf 2006 voldoet de provincie Utrecht ruim aan het landelijk gemiddelde. Er is een programma door LNV ontwikkeld om het percentage op dit niveau te krijgen. De heer Jongsma laat weten dat er voor 2010 gesproken wordt over een landelijk norm van 40 %. Als de provincie in 2008 op 31 % zit, is dit nog steeds niets om over te juichen. De gedeputeerde is van mening dat de provincie wel op de goede weg zit.

De heer Ploeger constateert dat de gedeputeerde geen uitleg geeft over het verschil van 18 % voor de provincie Utrecht ten opzichte van het landelijk doel van 25 %. Als hij goede redenen heeft om slechts 18 % aan te houden, zou de heer Ploeger graag een uitleg hierover ontvangen. Hij antwoordt dat het nu genoemde streefcijfer zeer realistisch is. In 2010 probeert de provincie op de norm van 40 % uit te komen. De provincie is hierin echter afhankelijk van derden, onder andere het LNV. Hij is van mening dat er sprake is van een gewogen opbouw.

Hij merkt op dat op pagina 85 bij de waterkwantiteit slechts een voorbeeld is gegeven. Hier had ook een ander gebied als voorbeeld genoemd kunnen worden.

De provincie dient rioleringsplannen goed te keuren. Tot 2005 zal alles moeten worden aangepast, hierbij is het mogelijk dat er gebruik wordt gemaakt van een ontheffingsclausule. De provincie pleit voor de ontkoppeling. De provincie is niet in de positie om een verplichting op te leggen.

Hij geeft aan dat hij de mening van het SP voor wat betreft het opheffen van de waterschappen niet deelt. Hij is van mening dat de waterschappen zeer goed werk doen.

Op pagina 88 wordt gesproken over een norm van 88 %. De heer De Vries heeft aangegeven dat deze norm niet realistisch zou zijn. Hij merkt op dat het wel om een realistische norm gaat. Het gaat hier namelijk om een NTR-norm. Dit is een wettelijke norm waaraan de provincie moet voldoen. In 2010 zal de provincie aan deze NTR-norm moeten voldoen.

Externe veiligheid. Hieraan wordt hard gewerkt. Hij deelt de mening van de heer De Vries dat het spoor en het water hierbij betrokken dienen te worden. Dit is echter meer een landelijk traject. De provincie voert in het kader van de externe veiligheid nauw overleg met de gemeenten. De risico's worden in kaart gebracht. De risico's over de weg zullen op korte termijn aan de commissie worden gepresenteerd. Hierbij zullen het spoor en het water betrokken worden. De chloortransporten zullen met ingang van 2007 gestopt worden. Dit zal op een andere wijze geregeld worden.

Volgens hem bestaan er diverse regelingen om de cultuur historie te handhaven door grondgebonden landbouw die nog niet tot het uiterste worden benut. Als er in het WHP gesproken wordt over functiegebieden, hoort dit onderwerp daar uiteraard ook bij.

Hij meldt dat de muskusrattenbestrijding met natuurvriendelijke oevers wel meer kost dan bij de bestaande poldersloten. In samenwerking met de waterschappen zal hiernaar gekeken moeten worden. De heer Van de Wind vraagt of deze kosten reeds deel uitmaken van het lopende onderzoek. Hij antwoordt dat dit aspect wel wordt bekeken, maar hij zal dit punt speciaal bij het onderzoek laten betrekken.

Er zijn hoge, wettelijke voorschriften voor het vangen van muskusratten. Iemand die muskusratten gaat vangen, dient aan al deze voorschriften te voldoen. Volgens hem vraagt dit in ieder geval een professionele opleiding.

Stimuleringsfonds. GS zullen themavoorstellen doen. Hierover kunnen PS een oordeel vellen. PS kunnen ook zelf voorstellen indienen.

Het Veenweide gebied wordt nadrukkelijk genoemd in het WHP en het PMP. In de aanpak van De Venen en in het platform Groene Hart heeft dit de volle aandacht. Dat dit niet met name in de begroting genoemd wordt, wil niet zeggen dat GS hiervoor geen aandacht hebben. De heer Landman vraagt aansluitend of dit inclusief het groene waterbeheer is. Dit ontbreekt volgens hem in het Groene Hart. De heer Reerink laat weten dat dit uitvoerig besproken zal worden bij het waterhuishoudingplan en bij het Streekplan.

Hij zal gedeputeerde Lokker raadplegen voor de situatie in het Groene Hart.

Bij Ruimte voor de Rivier heeft de provincie korte tijd extra mensen nodig om de plannen uit te voeren. Tot aan de vaststelling van het PKB zal geprobeerd worden om de drie projecten in het voorkeuralternatief op te nemen. Dit kost extra mensen en dus extra geld.

De heer Vis concludeert dat er geen gelden voor de implementatie van de EKWR gereserveerd zijn binnen het WHP. Gedeputeerde Binnekamp antwoordt dat dit juist is. Er zal gekeken worden naar de formulering van de tekst.

Breedwaterspoor. Hij merkt op dat de heer Reerink een gevoelig punt aanroert. Het betreft hier de IBO-discussie. De uitslag van de landelijke discussie, waarin het IPO, het VNG en het Rijk betrokken zijn, zal in deze moeten worden afgewacht. Dit onderwerp zal zeker nogmaals ter sprake komen. Mevrouw Fokker merkt op dat er volgens haar reeds eerder een waterspoorplan is geweest. Zij neemt aan dat dit is stilgelegd. Is het mogelijk om op dit plan voort te borduren? Gedeputeerde Binnekamp antwoordt dat dit plan is stilgelegd in het kader van de IBO-discussie. De IBO-discussie is nog in volle gang en er is nog geen uitspraak te doen over de eventuele uitkomst daarvan. De commissie zal hierover worden geïnformeerd.

Commissieleden in tweede termijn

De heer Jongsma merkt op dat hij van de gedeputeerde geen helderheid heeft gekregen over de stelposten. De gedeputeerde heeft geantwoord dat hij deze posten niet als stelposten beschouwt. Deze posten zijn opgenomen in de productbegroting op onder andere pagina 122. Ook hier vindt de heer Jongsma bepaalde getallen, waarvan volgens hem niet duidelijk is wat de gedeputeerde hiermee wil uitvoeren. Graag zou hij inzicht krijgen in deze concrete posten die in de productbegroting vermeld staan. Daarnaast zou hij graag vernemen of het slechts wettelijke taken betreft of dat er hier ook ruimte is voor eigen beleid.

Volgens de heer Jongsma dienen GS in een begroting een verklaring van de cijfers van bijvoorbeeld de verdroging te geven.

Mevrouw Das vraagt zich af of de commissie het provinciaal plan van aanpak van BANS kan krijgen. Daarnaast vraagt zij zich af wanneer MAVI wordt behandeld.

De heer De Vries laat weten dat de indicator vaarwegen, specifiek voor de beweegbaarheid van de bruggen, omschreven kan worden als: “De bevaarbaarheid kan gedefinieerd worden door de diepte van de vaargeul en de onderhoudstoestanden van de walkanten. Daaruit kan een vaarsnelheid en een te transporteren tonnage afgeleid worden”. Dit kan als indicator worden opgezet.

De heer Van de Wind komt terug op het Veenweide gebied. Hij is van mening dat de provincie in het kader hiervan teveel spreekt over “streeft naar” of “zal aandringen op”. Hij pleit hier voor een concretere aanpak door de provincie.

Reactie gedeputeerde Binnekamp in tweede termijn

Gedeputeerde laat weten dat er waarschijnlijk een verschil van inzicht bestaat in de term ‘stelpost’ tussen de heer Jongsma en hem. Hij zegt toe dat hij in het verslag op dit onderwerp zal terugkomen. In de genoemde posten zijn uiteraard de wettelijke taken van de provincie opgenomen. Daarnaast zijn ook niet-wettelijke taken opgenomen.

Voor wat betreft de verklaring van de cijfers van de verdroging geeft hij aan dat de heer Jongsma terecht vraagt om een verklaring. Hij zal hier naar kijken. Hij laat nogmaals weten dat de provincie op termijn het beoogde percentage wel zal halen.

De commissie kan uiteraard het provinciaal plan van aanpak van BANS ontvangen. Dit zal worden verzorgd.

De resultaten van het MAVI-onderzoek zouden reeds bekend moeten zijn. Deze zullen op korte termijn aan de commissie worden aangeboden. De heer Damen voegt hier aan toe dat er naar wordt gestreefd om dit onderwerp tijdens de volgende vergadering van de commissie IME te behandelen.

De voorzitter constateert dat de programmabegroting met in achtneming van de gemaakte opmerkingen naar de Staten kan.

5. Europese Kaderrichtlijn Water

Commissieleden in eerste termijn

De heer Damen laat weten dat dit onderwerp regelmatig besproken is. De VVD-fractie realiseert zich dat de uiteindelijke verantwoordelijkheid in Den Haag en Brussel ligt. In het voorliggende voorstel is echter vast te stellen dat er een flexibiliteit in de EKRW wordt aangebracht. Er wordt met name een relatie gelegd met het waterhuishoudingplan. Voor de VVD is het onder de aandacht brengen van de relaties met andere plannen van groot belang. Daarnaast is de relatie tot de uitgangspunten van het Europese beleid ook belangrijk. De provincie heeft hier geen invloed op. De VVD ondersteunt de uitgangspunten die de provincie hierbij heeft gesteld, deze staan genoemd op pagina 4.

De VVD benadrukt dat de provincie Utrecht de EU-richtlijnen op dezelfde wijze dient te behandelen als de overige EU-lidstaten. De VVD zal voorstellen om naast de MER ook te streven naar een LER (Landbouw Effect Rapportage).

De financiële gevolgen zijn voor de VVD onduidelijk. De heer Damen benadrukt dat het noodzakelijk is dat bij de uitvoer van EKRW er gesproken wordt over gebiedgericht beleid.

Er wordt in het voorliggende stuk op pagina 2 gesproken over voorlopige kaarten van het oppervlakte water. De heer Damen laat weten dat hij problemen heeft met de term ‘voorlopig’. Daarnaast merkt hij op dat hij moeite heeft met de suggestieve opmerkingen die gemaakt worden in het rapport op pagina 108 tot 124. Onder andere staat hier vermeld dat er bij de landbouw tot 2015 geen reductie van fosfaatbelasting naar oppervlaktewater verwacht wordt. Dit is niet juist. De afgelopen 4 à 5 jaar is de landbouw erin geslaagd om een reductie van 5 à 10 % te realiseren.

De heer Damen zegt dat ervoor moet worden opgepast dat er geen verzwaring van de doelen via andere plannen gaat plaatsvinden. De VVD zal zich hiertegen blijven verzetten.

Mevrouw Fokker merkt op dat zij geschrokken is van het rapport aangezien vele aspecten volgens het rapport ‘at risk’ zijn. De provincie is gebonden aan het Nationaal Bestuursakkoord Water. De normen die de provincie hiervoor moet nakomen zijn gericht op 2015. Het beleid dient hier ook op gericht te zijn. De PvdA heeft de indruk dat de financiering hiervan wordt uitgesteld.

De PvdA heeft geen bezwaar tegen de term ‘voorlopig’. Er zijn volgens mevrouw Fokker vele zaken met een open einde en normen die vanuit Brussel nog moeten worden vastgesteld. De PvdA wil graag de rapporten bekijken op de typering van waterlichamen.

Mevrouw Oostlander merkt op dat er veel werk is verzet sinds juni 2004. Het voorliggende rapport heeft een heldere opzet. De wijze van het tot stand komen, in samenwerking met de klankbordgroep, spreekt het CDA erg aan.

In de notitie wordt gesproken over het toekomstige communicatietraject. Dit zal verlopen via het participatietraject vanaf 2008. Mevrouw Oostlander vraagt zich af hoe de communicatie wordt vormgegeven tot 2008.

Het CDA is van mening dat de mate van detaillering van de kaart goed is. Er moet wel voor gewaakt worden voor te veel detailniveau.

De pragmatische aanpak van de staatssecretaris, overgenomen door de gedeputeerde, wordt gewaardeerd door het CDA. De wens om in 2015 de ‘stand still’-situatie te bereiken, is volgens mevrouw Oostlander ambitieus. Het CDA vraagt zich af hoe de relatie ligt tot het Reconstructieplan en het WHP. Er wordt geconstateerd dat met het huidige beleid de ‘stand still’ niet bereikt zal worden. In hoeverre zijn de effecten van de WHP en het PMP hierin opgenomen.

De heer Vis heeft vanuit de wettelijke taak die PS hebben, op hoofdlijnen, naar het voorliggende stuk gekeken.

De EKRW heeft gezorgd voor twee stroomgebiedbeheersplannen. De heer Vis concludeert in zijn eigen woorden, dat hierin vermeld staat dat de doelstellingen van de EKWR niet gehaald zullen worden.

Het verbaast de heer Vis dat er in de begroting geen extra gelden gereserveerd worden voor de verplichtingen die de provincie zal krijgen op dit gebied. Hij pleit voor een pro-actieve houding van de provincie. Hij verwacht binnen één jaar een uitgebreide notitie van GS over activiteiten van de provincie in het kader van de resultaatverplichting in de EKWR.

De heer Vis is van mening dat er een hogere urgentie toegekend dient te worden aan het water, als ordenend principe.

De heer Ploeger is van mening dat het eerste deel van het ‘gele stuk’ gekenmerkt wordt door een zeurende toon. Daarnaast is het volgens hem niet goed om op dit moment te nuanceren. In het verleden heeft het nuanceren Nederland alleen maar geld gekost.

Voor wat betreft de pro-actieve rol van de provincie in de EKRW sluit de heer Ploeger zich geheel aan bij de mening van de heer Vis.

De heer De Vries sluit zich ook aan bij de opvatting van de heer Vis in het kader van het anticiperen van de provincie op de EKRW. Uit de stukken is niet op te maken hoe ernstig de toekomstige situatie zal zijn. Deze kwestie speelt in geheel Europa. In Nederland is dit nog belangrijker, aangezien Nederland een “waterland” is. Nederland moet wel voorbereid zijn.

De heer Van de Wind laat weten dat het SGP zich aansluit bij de inbreng van de heer Damen.

Hij is van mening dat er ook factoren zijn in het gebied die een positieve invloed hebben op andere, door de maatschappij gewenste, waarden. Het terecht als daar een kostenvergoeding tegenover staat. De ambitie is volgens hem nogal abstract beschreven in het voorliggende stuk.

De heer Van de Wind sluit zich aan bij het voorstel van de heer Damen inzake de invoer van een LER.

De heer Landman concludeert dat het beeld dat in het rapport wordt beschreven erg somber is. Veel water voldoet niet aan de eisen, die aan gezond oppervlakte water worden gesteld. Uit het voorliggende stuk trekt hij de conclusie dat er een forse extra inspanning noodzakelijk is, om aan de eisen te voldoen in 2015 of 2027. De heer Landman ondersteunt het voorstel van de heer Vis om nu reeds middelen hiervoor te reserveren.

In 2008 zal pas aan de hand van het waterbeheersplan bekend worden wat de taken van de provincie zullen zijn. Pas op dat moment wordt de taak van de provincie en de daaraan verbonden kosten concreter.

De CU is van mening dat de aandacht voor de 'haarvaten' van het watersysteem door de provincie zelf geregeld dient te worden.

De heer Landman laat weten dat het voorliggende stuk, met inachtneming van de opmerkingen, door GS kan worden vastgesteld.

Reactie van gedeputeerde Binnekamp in eerste termijn

De gedeputeerde merkt op dat veel leden van de commissie hem de indruk geven dat het hier gaat om een project van de provincie. Dit is echter niet zo. Het betreft hier een kaderrichtlijn, waarin de Europese en landelijke overheid de provincie voorschrijft dat zij, op het gebied van kwaliteit, chemie en ecologie, aan een bepaalde voorwaarde en norm moet voldoen. De staatssecretaris heeft de hulp ingeroepen van de provinciale overheden. Hieruit zijn 4 RBO's ontstaan. Deze RBO's proberen de staatssecretaris van advies te dienen. Het voorliggende stuk betreft dit advies. Het betreft hier een inventarisatie van de huidige stand van zaken. Deze inventarisatie gaat via dit advies naar de staatssecretaris. Uiteindelijk zal er één overkoepelend advies worden opgesteld, het Rijndelta Advies. Het Rijndelta Advies zal aan de Europese Commissie worden aangeboden. Dit advies heeft een voorlopig karakter. Na 2005 zullen de normen en de uitvoeringsplannen worden ontwikkeld. De waterschappen zullen met name de uitvoerende partij worden.

Er wordt door veel leden van de commissie gepleit voor de reservering van middelen. Het is gedeputeerde echter nog niet duidelijk wat de werkzaamheden van de provincie zullen worden. Volgens hem is het niet mogelijk om hiervoor nu reeds middelen te reserveren. De taak van de provincie zal hierin zeker niet groot zijn.

De heer Landman onderbreekt de gedeputeerde met de opmerking dat er in de stukken een aantal malen genoemd wordt dat er een forse extra inspanning vanuit de provincie nodig is. De heer Vis constateert dat met deze forse extra inspanning bedoeld wordt, een forse extra inspanning met de staatssecretaris. De gedeputeerde bevestigt dit. De heer Vis geeft aan dat er wel gesproken wordt over het gehele grondgebied van Nederland.

De gedeputeerde verzekert de commissie nogmaals dat het hem niet duidelijk is wat de taken van de provincie in deze kwestie zullen worden en dat hij hiervoor dus nog geen middelen kan reserveren. Dit is absoluut niet alleen een provinciale zaak. De heer Vis benadrukt dat Nederland hierbij pro-actief moet zijn, ook de provincie Utrecht. De gedeputeerde zegt de commissie toe dat hij zeker pro-actief wil zijn. Hij wil ervoor zorgen dat er realistische en uitvoerbare normen en een realistisch ambitieniveau ontwikkeld gaan worden. Gedeputeerde verzekert de heer Landman dat alle 'haarvaten' van het watersysteem moeten worden opgenomen. Er zal in samenwerking met de andere provincies en het Rijk geprobeerd worden om de Europese commissie een goed advies te overhandigen. Tussen 2005 en 2008 zullen de doelen en de normen gedefinieerd worden. Deze zullen worden opgenomen in het stroomgebiedbeheersplan, dat in overleg zal worden opgesteld. Dit zal leiden tot een budgettair kader, waar de provincie zijdelings bij betrokken zal zijn. De staatssecretaris heeft laten weten dat hij acceptabele en realistische normen wenst. De Europese commissie zal over het totale advies een oordeel vellen. De formulering van de doelen is nog niet afgerond.

De gedeputeerde geeft een verklaring voor de term 'at risk'. Als slechts één onderdeel van het watersysteem 'at risk' is, wordt het geheel als 'at risk' aangeduid. Dit moet genuanceerd worden. De opmerkingen van de commissieleden zal de gedeputeerde als adviezen beschouwen, die hij zal gebruiken om in de RBO's de adviezen bij te stellen.

De nitraatrichtlijn. De heer Veerman heeft kort geleden een afspraak gehad met de Europese commissie, waarin een duidelijke bijstelling van de voorwaarden heeft plaatsgevonden. Dit kan in strijd zijn met de EKWR. De afspraken die door de heer Veerman zijn gemaakt zullen minder zwaar wegen dan de normen die ontwikkeld zullen worden in de EKWR. Over de prioriteit hierin moet nog besproken worden. Hij is van mening dat de heer Veerman een goede afspraak heeft gemaakt met de Europese commissie inzake het nitraatprobleem in Nederland. De heer Damen laat weten dat hij hetgeen de gedeputeerde opmerkt, ondersteunt. De heer Veerman heeft in het derogatieverzoek bewerkstelligd dat Nederland de nitraatnormen mag overschrijden. Nederland heeft namelijk aangetoond dat zij voldoet aan allerlei andere inspanningen.

De gedeputeerde sluit af met de opmerking dat er vanaf maart 2005 overleg met de waterschappen, de gemeenten, het Rijk en de provincies zal worden gevoerd over de invulling tot 2008. In 2008 zal er een definitief rapport gepresenteerd zal worden.

Commissieleden in tweede termijn

De gedeputeerde merkt op dat hij van mening verschilt met de commissie over het ambitieniveau. Mevrouw Fokker laat weten dat er in de EKWR staat beschreven dat de commissie advies kan geven over het ambitieniveau. Zij gaat ervan uit dat de gedeputeerde dit dus zal meenemen in het RBO-overleg.

Mevrouw Fokker constateert dat er een tegenstrijdigheid bestaat tussen de landbouw en de natuur. Hierin zullen keuzes gemaakt dienen te worden. Het is volgens haar niet juist als er gesproken wordt in termen “landbouw naar de knoppen helpen”.

De heer Vis laat weten dat de gedeputeerde veel vergadert en inderdaad zijn best doet, maar dat wil niet zeggen dat dit resultaat oplevert. Hij geeft de gedeputeerde het advies om de activiteiten die in de stukken beschreven staan vanuit de provincie aan te pakken en niet te wachten op de landelijke overheid. De heer Vis leest een citaat op van mevrouw Bouwmeester. Hij merkt op dat de provincie kan wachten tot de resultaatverplichting vanuit de Europese commissie wordt opgelegd, maar de provincie kan hierop ook anticiperen.

De heer Vis onderschrijft het grootste gedeelte van de door milieu- en natuurorganisaties verstuurd brief. Hij geeft echter aan dat GL van mening is dat de afschaffing van de aanpak van diffuse bronnen vanuit de provincie verplaatst wordt naar de waterschappen.

De heer Vis sluit af met de opmerking dat hij hierbij ook het waterhuishoudingplan in zijn essentie behandeld heeft.

De gedeputeerde laat weten dat de provincie, zolang er geen duidelijkheid is vanuit Brussel, te maken heeft met de NTR-normen. Hierbij zal de provincie kaders stellen richting de waterschappen. In 2010 zal aan de NTR-normen moeten worden voldaan. Dit is volgens gedeputeerde ook anticiperen op de kaderrichtlijn.

De heer Vis geeft aan dat Eurocommissaris Margo Walström heeft gezegd dat de inzet van Nederland niet voldoet aan de kaderrichtlijn. Het is de heer Vis niet duidelijk waarom er gewacht moet worden op de staatssecretaris in Brussel. De gedeputeerde benadrukt dat de provincie bij het vaststellen van ambities en normen afhankelijk is van het kabinet en het parlement.

De voorzitter sluit de discussie af.

6. Wijziging reglement voor hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht en voor het zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden

De fracties van de CU, de SGP, de SP, GL, de VVD en het CDA gaan akkoord om het voorliggende stuk als sterstuk voor de Staten te agenderen.

De heer Reerink merkt op dat in de laatste alinea in het ‘gele’ stuk staat vermeld dat de tariefstelling ongewenst is. Door middel van de wijziging van het reglement wordt aan het verzoek voldaan. Dit betekent dat de ingezetenen van de stad 50 % meer gaan betalen. Daarnaast daalt het aandeel van ongebouwd, de landeigenaren, van 15 % naar 6 %.

Deze tariefstijging dient in te gaan per 1 januari 2005. De bestuurssamenstelling, die bij de wijziging optreedt, gaat pas in per 1 januari 2007. De heer Reerink laat weten dat de PvdA moeite heeft met dit soort tariefstijgingen, de snelle invoer en met name met de gewijzigde bestuurssamenstelling. De PvdA stelt voor om de bestuurssamenstelling en de tariefwijziging beide per 1 januari 2007 te laten ingaan.

Reactie van gedeputeerde Binnekamp

De gedeputeerde merkt op dat hij verbaasd is over de opmerkingen van de heer Reerink. Hij herkent de opmerkingen van hem niet. De heer Reerink antwoordt hierop dat hij deze informatie uit stukken van een andere provincie heeft gehaald. De gedeputeerde antwoordt hierop dat die stukken hier niet voorliggen ter besluitvorming. De stukken waar de heer Reerink naar verwijst zullen op korte termijn aan de commissie ter besluitvorming worden voorgelegd.

De heer Reerink merkt op dat dit stuk de tarieven en de BTW behandelt. Hij stelt voor om de wijziging van de tarieven te laten ingaan per 1 januari 2007.

De voorzitter constateert dat het voorliggende stuk inhoudelijk als sterstuk voor de Staten kan worden geagendeerd. De PvdA gaat akkoord met de behandeling als sterstuk.

7. Definitief WHP

De voorzitter geeft het woord aan de inspreker de heer A.G. van Rozen van het GLTO. De tekst van de heer Van Rozen is bij dit verslag gevoegd.

Er zijn geen vragen aan de heer Van Rozen vanuit de commissie.

Commissieleden in eerste termijn

Mevrouw Vonk laat weten dat het voorliggende stuk op 15 oktober jl. aan de commissieleden is toegestuurd. Binnen de termijn van 10 dagen is het volgens haar bijna onmogelijk om het stuk door te nemen, overleg te voeren met de eigen fractie, de achterban en de overige fracties. Zij wijst erop dat er hierover geen uitvoerig overleg binnen de CDA-fractie heeft plaatsgevonden. Mevrouw Vonk laat weten dat zij een voorbehoud moet maken in deze.

Mevrouw Vonk merkt op dat het WHP een goed te lezen stuk is. Het opdelen naar functies, thema's en gebiedsgerichte verdieping maakt het doelgericht zoeken in het WHP goed te doen. De uitgangspunten van het WHP zijn helder, drie tritsen voor wateroverlast, watertekort en waterkwaliteit. In het kader van de veiligheid worden veel aparte informatie- en besluitvormingstrajecten afgelegd naast het WHP. Toezicht op waterschappen is in het WHP nauwelijks uitgewerkt terwijl dit volgens het CDA het kader moet vormen. Wordt de besluitvorming ten aanzien van het toezicht op de waterschappen meegenomen als oplegger bij het WHP?

Op verschillende plaatsen in de provincie zijn zoeklocaties aangegeven voor waterberging. In het oosten van de provincie is het Binnenveld, Asschatterpolder en Schrammerpolder. In het westen van de provincie De Venen, Bethunepolder, het gebied van de Hollandse IJssel en de Oude Rijn, Broekzijdse Polder en rondom de stad Utrecht. Het aanwijzen als zoekgebied voor waterberging heeft veel reacties losgemaakt en veroorzaakt veel onzekerheid. Het CDA is van mening dat belanghebbenden recht hebben op duidelijkheid op korte termijn. Voor het CDA moet onomstotelijk vast staan dat het creëren van een waterberging noodzakelijk is. Het realiseren van waterbergingen moet zoveel mogelijk op vrijwillige basis plaatsvinden. Dit dient vergezeld te gaan van adequate schaderegelingen. Tevens vindt het CDA dat de gestelde termijnen voor onderzoek naar en besluitvorming over de waterbergingsgebieden de uiterste termijnen dienen zijn. Het goed en veelvuldig communiceren met andere overheden en belanghebbenden moet het vertrouwen herstellen en de onzekerheid wegnemen.

Het behouden van het in het Veenweide gebied gelegen cultuurhistorisch landschap is voor het CDA het uitgangspunt. Dit betekent het behoud van grasland met koeien in de wei. Daarnaast dienen agrariërs een behoorlijk inkomen te kunnen realiseren uit hun bedrijf, eventueel aangevuld uit natuurbeheer, groene of blauwe diensten.

Het scheurverbod. In de ontwerpfasen van het Streekplan en WHP3 is tevens gesteld dat de cultuurgrond in het veenweidegebied niet gescheurd mocht worden om bodemdaling tegen te gaan. Het ontbreken van goede bodemkaarten is, volgens GS, een reden dat het scheurverbod niet opgelegd kan worden. Zij willen dit overlaten aan de gemeenten via hun bestemmingsplannen. Het CDA deelt deze mening niet. Het overlaten van het scheurverbod aan gemeenten zal rechtsongelijkheid in de hand werken. Daarnaast beschikken de gemeenten niet over de benodigde bodemkaarten. Het CDA is van mening dat er in de probleemgebieden een zeer dringend beroep moet worden gedaan op de verantwoordelijkheid van de agrariërs om geen gewassen te telen die het noodzakelijk maken jaarlijks de grond diep door te gaan en om te woelen.

Het CDA meent dat agrariërs de mogelijkheid moeten hebben om de noodzakelijke grasland vernieuwing, één maal in de 8 à 10 jaar, te laten plaatsvinden.

Mevrouw Vonk laat weten dat het ook een optie kan zijn om de hoogteligging van een gebied/perceel, in combinatie met het waterpeil, als graadmeter te gebruiken. Hierdoor is het mogelijk om een gelijkmatige inklinking van het veen in een gebied te bereiken.

Bij het streven naar een duurzamer waterbeheer op langere termijn in het Veenweide gebied is het van belang dat de drooglegging beperkt wordt. Daarnaast is het noodzakelijk dat de versnippering van

peilvakken terug gedrongen wordt. Om drooglegging niet verder te vergroten, wordt in het WHP3 een drooglegging van *maximaal 60 cm gemiddeld per peilvak* gehanteerd. In de nota van beantwoording spreken GS over *maximaal 60 cm.* Het CDA gaat ervan uit dat de nota van wijziging van het WHP de juiste omschrijving hanteert. Vervolgens wordt in de nota van beantwoording gesteld dat bij een te kleine drooglegging voor agrarisch gebruik 'het waterschap naar een passende oplossing zal moeten zoeken'. Het WHP stelt tevens dat waterschappen maximaal 10 % van het peilvak mogen onderbemalen. Als uitgangspunt wordt een ondergrens van 45 cm. geaccepteerd voor het agrarisch gebruik, maar het CDA is van mening dat dit beleidsmatig niet wordt ingevuld. Het CDA vraagt zich af hoe de waterschappen een voldoende drooglegging voor agrarisch gebruik mogelijk moeten maken in een peilvak, als de 10 % onderbemaling reeds is bereikt en er toch (delen van) percelen met een waterpeil van 20 – 25 cm zijn.

In het WHP wordt gesteld dat, in delen van het Veenweide gebied met een geringere drooglegging dan 60 cm., de Europese regeling natuurlijke handicaps van toepassing wordt verklaard. Hiervoor is slechts een gebied van 40.000 ha. beschikbaar. Het CDA vraagt zich af in hoeverre het duidelijk is dat deze regeling doorgang vindt in het Veenweide gebied. Mevrouw Vonk vraagt of de oppervlakte van 40.000 ha. in het kader van de 10 % onderbemaling voldoende zal zijn.

Voor de toekomst van het Veenweide gebied zal volgens het CDA de regeling natuurlijke handicaps alléén niet voldoende zijn. Dit is slechts een aanvulling van € 94 of € 98 per ha.. Het CDA meent dat na evaluatie van het Plan De Venen de plaats en de omvang van de waterbergingen zo spoedig mogelijk moeten worden onderzocht. Indien noodzakelijk, moet ook helder zijn hoe dit wordt gefinancierd en hoe schade en gederfde inkomsten worden vergoed. Er is veel onrust en gebrek aan vertrouwen bij de inwoners van het Veenweide gebied veroorzaakt door het telkens vaststellen van nieuw beleid en het niet komen tot uitvoering van beleid. Daarnaast heeft het ontbreken van de middelen hiertoe bijgedragen. Binnen enkele jaren zal dan duidelijk moeten zijn hoe het Veenweide gebied ingericht zal gaan worden. Dan zal het cultuurlandschap bewaard blijven, de bodemdaling tot een minimum beperkt worden en de agrarische sector levensvatbaar blijven met een behoorlijk inkomen voor de agrariër. Het CDA sluit niet uit dat naast omvorming van landbouwgrond naar natuur er ook natuurgronden terug gaan naar landbouwkundig gebruik, indien dit het beheer en de waterhuishouding vergemakkelijkt. De financiële dekking zal de mate van ambitie bepalen in het Veenweide gebied. Als er landbouwbedrijven gesaneerd moeten worden in het kader van waterberging, water- of natuurbeheer, mag er geen sprake zijn van een koude sanering. De financiële dekking zal niet alleen moeten komen uit de diverse gremia zoals Europa, ministerie van LNV en provincie, maar ook uit 'rood voor groen' of 'rood voor blauw'. De Nota Ruimte biedt volgens mevrouw Vonk hiervoor voldoende openingen.

Het WHP3 zal in het kader van het Agenda 2010-project nog moeten worden aangepast. Dit naar aanleiding van de wijzigingen die zijn vastgesteld tijdens de laatst gehouden algemene beschouwingen.

Gebiedsgerichte aanpak. Mevrouw Vonk vraagt de aandacht voor de Bethunepolder. Deze polder wordt gekenmerkt door zijn enorme hoeveelheid kwel vanuit de Heuvelrug die gebruikt wordt voor de drinkwatervoorziening voor 400.000 inwoners van de regio Amsterdam. Het CDA vraagt zich af in hoeverre de voorgestelde beleidsruimte voor deze polder, die in WHP3 staat geschetst om te onderzoeken, voor 2005 wordt ingeperkt door afspraken c.q. overeenkomsten die zijn aangegaan met waterleidingbedrijf Amsterdam en gemeente Amsterdam. Naast de wateropgave speelt in de Bethunepolder tevens het landinrichtingsplan Noorderpark. Volgend jaar begint hiervan de uitvoering. Er zijn veel middelen mee gemoeid. Om deze uitvoering mogelijk te maken, wordt dit najaar gestart met een actief aankoopbeleid van gronden tegen agrarische waarde. Dit beleid impliceert dat de Bethunepolder in de toekomst beschikbaar blijft voor bewoning. In het Streekplan en het WHP staat vermeld dat in 2005 een voorlopig besluit dient te worden genomen over de toekomst van de Bethunepolder. Onder waterzetten is een van de opties. In 2008 moet een definitief besluit worden genomen. Indien de Staten besluiten om de Bethunepolder onder water te zetten, moeten alle ingelanden uitgekocht worden. De ingelanden die vóór 2006 reeds hun kavels hebben verkocht tegen de agrarische waarde ondervinden hierdoor een nadeel. Voor de inwoners van de Bethunepolder is het daarom van belang dat de Staten op zijn minst in 2005 een voorlopige besluit nemen. Het CDA stelt voor om het actieve aankoopbeleid van grond in deze polder tot 2006 uit te stellen.

Bij de EKRW moeten de gebieden met de functies nog worden ingevuld. In het kader van het WHP3 en het Streekplan zijn al vele landbouwgebieden aangewezen als zijnde ‘verweving natuur en landbouw’ of ‘agrarische gronden met waardevolle water- en oevernatuur’. Het CDA gaat ervan uit dat bij de vaststelling van de functies voor EKRW de nu neergelegde functies in het WHP en het Streekplan als uitgangspunt zullen worden gebruikt. Het is niet ondenkbaar dat de functies een steeds minder agrarische functie krijgen. Het CDA zou het betreuren als de landbouwfunctie in de provincie Utrecht steeds verder zou worden teruggedrongen. Het CDA rekent erop dat landbouw en agrarische aspecten van deze verwevenfuncties ook bij de uitwerking EKRW goed gewaarborgd blijven. Het stedelijk waterbeheer vraagt om een actieve opstelling van provincie bij ontwikkelingen tussen gemeenten en waterschappen. Het CDA waarschuwt voor een herhaling van bijvoorbeeld de huidige problemen met de risicovolle overstorten. De financiële consequenties zijn summier in beeld gebracht. Alleen menskracht en middelen worden in een tabel weergegeven. De werkelijke kosten per onderdeel zijn achterwege gelaten. Graag zou mevrouw Vonk meer informatie hieromtrent van de gedeputeerde ontvangen.

Mevrouw Fokker laat weten dat de nota van bedenkingen een zinvolle bijdrage aan dit stuk is geweest. Het is goed dat een aantal zaken zijn overgenomen in het WHP.

In het WHP staat vermeld dat in het WHP de integrale afweging van de ruimtebehoefte dient te worden vastgelegd. De PvdA is van mening dat dit onvoldoende concreet heeft plaatsgevonden in het voorliggende stuk.

Gebiedsgerichte onderdelen. In het stuk “Parels en Hoenders” staat uitdrukkelijk vermeld dat de keuze tussen natuur en landbouw moet worden afgestemd op de verdroging en de waterkwaliteit. De PvdA vraagt zich af of hiermee het accent op de natuur komt te liggen.

Hetzelfde is van toepassing op het Amstelland. Op pagina 44 staat dat het waterbeheer in het gebied Loenen en Abcoude primair gericht zal zijn op de landbouw. Betekent dit dat de landbouw in dienst staat van het water of andersom?

Waterberging. Het Binnenveld wordt zeer concreet genoemd als waterberging. Bij de Ruimte voor de Rivier wordt het Binnenveld niet langer overwogen als locatie. Een compensatie voor de uitbreiding van Oost Veenendaal blijft voor het Binnenveld een mogelijkheid. De PvdA wil het Binnenveld niet benoemen als waterbergingsgebied maar als zoekgebied.

Openbaar lichaam muskusratten bestrijding. De PvdA is van mening dat dit beperkt dient te worden tot samenwerking en niet tot een fusie.

GGOR. Volgens de PvdA is het noodzakelijk dat er op dit gebied compromissen worden gesloten. In het voorliggende stuk wordt GGOR gepresenteerd als dé oplossing waarin alle belangen gecombineerd kunnen worden. Uiteindelijk zullen er keuzes gemaakt dienen te worden, die de gebruiksfuncties in het Streekplan bepalen.

Toezicht waterschappen. De PvdA heeft in een eerder stadium laten weten dat de positie van de waterschappen ter discussie zou moeten staan. Mevrouw Fokker merkt op dat de werkzaamheden van de waterschappen volgens haar ondergebracht dienen te worden bij de provincie.

Veenweide gebied. Mevrouw Fokker citeert de visie van de PvdA uit de Nota Ruimte, hoofdstuk 3. Naast de waterproblematiek wordt ook het scheurverbod hier genoemd.

“De Veenweide gebieden zijn internationaal gezien unieke cultuurlandschappen..... Het Rijk zal de financiële mogelijkheden, Europees en nationale instrumenten onderzoeken, die noodzakelijk zijn om de bovenstaande strategieën te kunnen meefinancieren.”.

Er zijn een aantal kanttekeningen te plaatsen voor de situatie van de provincie Utrecht. GS zijn van mening dat het scheuren van grasland een verantwoording van de betrokkenen. Het waterpeil zou volgens GS de verantwoordelijkheid van de waterschappen zijn. Voor wat betreft het waterpeil ligt volgens de PvdA de wettelijke verantwoordelijkheid bij de provincie. De PvdA heeft de voorkeur voor robuuste peilgebieden. De tijdelijke waterberging is nog niet geregeld. Een oplossing zou kunnen zijn om in natte tijden het waterpeil in de reeds natte gebieden te verhogen. Een andere mogelijkheid is om landbouwgebieden aan te wijzen die eens in de zoveel tijd onder water gezet worden. De PvdA sluit zich bij de mening van het CDA aan over de in het stuk genoemde termijnen.

De PvdA is van mening dat er rekening gehouden dient te worden met de ontwikkeling van de EHS en de overige natuur. Daarbij gelden de gebruikelijke uitgangspunten, zoals het totaalbeeld, de horizon en het huidige gebruik. De PvdA pleit hierbij aansluitend voor een bodemkaart.

Mevrouw Fokker geeft aan dat er meer werk gemaakt moet worden van de visie op de groen/blauwe diensten.

Zij concludeert dat er snel helderheid moet worden gegeven over met name de mogelijkheden voor de agrariërs.

De heer Damen merkt op dat het WHP een behoorlijke impact heeft op de provincie Utrecht. Naast het Streekplan, het reconstructieplan en het PMP is het WHP een van de belangrijkste plannen, die in de komende tijd zullen worden aangenomen. De VVD is er ook een voorstander van dat er op korte termijn duidelijkheid zal komen. De VVD sluit zich bij een groot gedeelte van het betoog van het CDA aan. De heer Damen laat weten dat de VVD echter op een aantal zaken nog een accent wil leggen.

In het kader van de afstemming van de diverse plannen vraagt de VVD aan gedeputeerde om de functiekaart “waardevolle wateren en oefennatuur” voorlopig aan te houden. Deze kaart conflicteert namelijk met de kaart van het Streekplan. Het is voor de VVD aan haar achterban niet verklaarbaar waarom er verschillen tussen de twee kaarten optreden. De VVD vraagt om een heroverweging in het kader van de waardevolle wateren en oefennatuur ten opzichte van de landbouwontwikkeling.

Veenweide gebied. De VVD sluit zich aan bij de mening van het CDA inzake het Veenweide gebied. In het Streekplan komt de keuze tussen het landbouwbeleid en het watergebruik opnieuw aan bod. Het is wellicht noodzakelijk om harde keuzes te maken. Het zou kunnen betekenen dat hierdoor in bepaalde gebieden landbouw eigenlijk niet meer mogelijk is. De VVD zal wellicht, rekening houdend met de inbreng van het CDA, met een voorstel komen tot ontwikkeling van instrumentarium voor “warme” sanering.

Scheurverbod. De VVD is van mening dat de verantwoordelijkheid dient te worden neergelegd bij de betreffende doelgroep, de agrariërs. Het is volgens de heer Damen niet noodzakelijk om (nieuwe) bodemkaarten te laten maken. Hij laat weten dat deze reeds bestaan. Vanaf 1 januari 2005/2006 is het per agrariër slechts toegestaan om 1 % van zijn areaal om te zetten naar maïsland. Daarnaast heeft de agrariër de verplichting om 70 % van zijn grond als grasland te behouden.

De heer Reerink laat weten dat de PvdA en het CDA hebben gepleit voor maatwerk ten opzichte van een algemene norm.

De heer Damen merkt op dat de VVD van mening is dat de verantwoordelijkheden van het Rijk en de provincie dienen te worden aangegeven. Als het Rijk aan de provincie taken oplegt, dienen hiervoor ook de benodigde middelen ter beschikking te worden gesteld door het Rijk.

Het is noodzakelijk dat er, waar mogelijk, een goede financiële onderbouwing komt. De heer Damen vraagt zich af wie voor de financiële consequenties van de landbouw c.q. andere bedrijfstakken opdraait als er binnen een bepaald gebied geen wateronttrekking meer mag plaatsvinden.

De VVD heeft zorgen over de watertoets. Zij vreest voor een vertraging in diverse aanvragen voor afgifte. De heer Damen verzoekt de gedeputeerde om de betreffende diensten de binnengekomen aanvragen onderling te laten afstemmen. Hierdoor zullen onnodige vertragingen voorkomen worden.

De VVD deelt de mening van de PvdA op het gebied van het meervoudige ruimte gebruik en de multifunctionele waterberging, recreatie en natuur.

De VVD is bij bepaald gebiedsgericht beleid geen voorstander van het verhogen van het ambitieniveau nadat dit reeds is vastgesteld.

De heer Damen laat weten dat de VVD wel waar mogelijk een vereenvoudiging van wetten en regelgeving ondersteunt. Daarnaast moet er meer toezicht en regie op de rioleringsplannen van de gemeenten worden uitgevoerd.

De heer Vis laat weten dat hij één betoog op hoofdlijnen heeft gehouden voor de EKRW en het WHP bij punt 5 van de agenda.

De heer Ploeger merkt op dat hij geen inhoudelijke of technische vragen heeft. Hij heeft echter twee opmerkingen. Hij betreurt het dat water in het Streekplan bij nieuwe bebouwing nog steeds geen leidend principe is. Daarnaast betreurt D'66 het dat het WHP niet geheel overeenkomt met het Streekplan.

De heer De Vries sluit zich aan bij de opmerking van het CDA betreffende de korte voorbereidingstijd.

Hij laat weten dat hij het betoog van het CDA en de VVD ondersteunt inzake de uitwerking van het waterbeleid op de landbouw. De mening van de SP-fractie is hierin niet meegewogen.

Het is de heer De Vries opgevallen dat het BRU en de gemeente Utrecht niet hebben ingesproken op het WHP. De stad is volgens hem hierbij uiteraard een van de grote veroorzakers van de vervuiling en van de problemen.

De SP is van mening dat niet uitgesloten kan worden dat de beleidslijn water, als ordenend principe, de verstedelijking van de polder Rijnenburg uitsluit. De verstedelijking is niet zonder risico in deze lage polder van de provincie. Dit zal het waterprobleem verleggen naar de omliggende gebieden. Dit is volgens de SP ongewenst. De plannen van het BRU, de provincie en de stad Utrecht inzake Rijnenburg komen niet overeen met het WHP. De SP staat sceptisch tegenover de plannen voor Rijnenburg. Dit niet slechts uit het oogpunt van water en milieu.

De heer De Vries merkt op dat de lobby voor milieubehoud en natuurbeheer resultaten heeft gehad. De huidige agrariërs hebben zich de afgelopen decennia weten te handhaven door aan steeds hogere milieueisen te voldoen. De kwaliteit van het landschap van de agrariër is hierdoor optimaal gebleven. De vooruitgang in productiemethode moet erkend worden als een grote verdienste van de landbouw. De levert de landschappen op die gewenst worden. Het is volgens de heer De Vries niet juist dat in het WHP geen zicht is op een vergoeding voor groene en blauwe diensten. De SP is van mening dat dit beter en rechtvaardiger moet worden opgesteld. Er moet aanspraak gemaakt kunnen worden op de EU-regeling voor de landbouw met natuurlijke handicaps.

Volgens de SP hebben de regelgeving en de handhaving in de landbouwgebieden tot een redelijke vooruitgang geleid. Er is binnen het bestaande beleid echter nog vooruitgang te boeken. Dit staat in tegenstelling tot passages over de wateropgave in het stedelijke gebied. Er bestaan nog altijd schadelijke riooloverstorten. De provincie erkent dat een oplossing noodzakelijk is, maar is van mening dat er geen verplichting opgelegd kan worden. Hierdoor onttrekken de waterschappen zich aan de uitvoering hiervan.

De heer De Vries geeft aan dat het niet juist is dat de provincie een rol heeft in de EKRW, maar dat zij geen instrument heeft om de vervuiling van het oppervlakte water te voorkomen. De SP is van mening dat hiervoor kaders en een uitvoeringsprogramma dienen te worden opgesteld. De vervuiling door recreatievaartuigen moet direct aangepakt worden. Hier zou sprake kunnen zijn van een “quick win”-situatie.

De aanpak van diffuse bronnen is volgens het SP te aanvaarden indien het platform diffuse bronnen verdwijnt. In de plaats daarvan dient een plan van aanpak van de diffuse bronnen te worden uitgevoerd.

De heer Van de Wind merkt op dat de SGP zich aansluit bij een groot gedeelte van het betoog van het CDA en de VVD. Hij onderstreept de door het CDA en de VVD genoemde zaken als het scheurverbod, het waterpeil en het kaartmateriaal.

De SGP zou graag in het kader van de waterberging nadrukkelijker de risico's die dit met zich meebrengt in kaart willen brengen.

De heer Van de Wind laat weten dat hij zich aansluit bij de opmerkingen die reeds door de overige fracties zijn gemaakt over de riooloverstorten.

Volgens de SGP geeft het “benoemen” van het voormalen bij eventueel wateroverlast veel meer duidelijkheid, dan het slechts “in beschouwing nemen” van het voormalen.

GGOR. Door GS wordt erkend dat het instrumentarium en de HELPtabellen, die in het kader van GGOR genoemd worden, verouderd zijn. Graag zou de heer Van de Wind een reactie van de gedeputeerde hierop ontvangen.

Natuurfunctie verweven in het landbouwgebied. De SGP is van mening dat er in de toekomst alleen strengere eisen gesteld zullen worden. Hierdoor wordt de kans op een bepaalde schaduwwerking slechts groter.

De heer Landman laat weten dat de CU in een eerder stadium reeds opmerkingen heeft gemaakt. Deels zijn deze opmerkingen gehonoreerd en deels niet.

Veenweide gebied. Er zijn veel bezwaren ingediend over het Veenweide gebied. Het college heeft geconcludeerd dat zij dienen vast te houden aan de maximale drooglegging in dit gebied voor de landbouwgronden van 60 cm.. De CU kan zich hierin vinden. Op het gebied van het verbod op

scheuren en ploegen is de CU geen voorstander van het verleggen van de verantwoordelijkheid van de provincie naar de gemeenten. De heer Landman pleit voor een apart uitvoeringsplan op basis van de bodemkaarten.

In het algemeen pleit de CU ervoor dat de provincie van het vertragen van de bodemdaling een speerpunt maakt. Dit is een ernstig probleem. Als de bodemdaling zoveel mogelijk vertraagd wordt, bevordert dit de duurzaamheid.

De heer Landman merkt op dat de waterschappen het werk voor wat betreft de diffuse bronnen uitvoeren. De CU deelt de mening van de insprekers die dit betreuren. In het kader van het vooruitlopen op de EKRW is de CU van mening dat de provincie deze werkzaamheden moet behouden.

Reactie van gedeputeerde Binnekamp

De gedeputeerde merkt op dat alle fracties het onderwerp bodemdaling ter sprake hebben gebracht. Het is inderdaad een belangrijk onderwerp. Dit heeft met diverse zaken te maken. De provincie is van mening dat dit een speerpunt is. Op dit gebied is het de kunst om een middenweg te vinden, waarbij alle functies bediend worden. Het college realiseert zich dat er grote belangen in het spel zijn hierbij. Hij geeft aan dat hij het niet verantwoord vindt om hier een ondergrens van 40 cm. aan te geven. Met name gelet op de ernstige ontwikkelingen op het gebied van de bodemdaling. Maximaal 60 cm. is volgens gedeputeerde een duidelijke richtlijn voor de waterschappen als kader.

Hij deelt de mening van diverse fracties dat er op korte termijn duidelijkheid moet komen voor de agrariërs. Hij is bereid om te onderzoeken of het mogelijk is om sneller tot besluitvorming te komen. Voor wat betreft de schaderegelingen laat gedeputeerde weten dat de waterschappen aansprakelijk zijn voor de schade die voortvloeit uit de peilbesluiten. Hier moet echter wel sprake zijn van een causaal verband. Het waterschap is verantwoordelijk voor het nemen van de peilbesluiten. Hetzelfde geldt voor waterbergingen. De gemeenten zullen niet bereid zijn om de bestemmingsplannen te wijzigen als de schadevergoeding niet geregeld is.

Bodemkaarten. Hij laat weten dat er een stichting kartering bodembeheer bestaat die kaarten heeft die 13 à 14 jaar oud zijn. De gesteldheid van de bodemstructuur in het Veenweide gebied is hierop te controleren. Op basis daarvan wordt de verantwoordelijkheid op het verbod van het scheuren van grasland verplaatst naar de gemeenten. Gemeenten kunnen op basis van de bodemkaarten bepalen of het scheuren c.q. ploegen toegestaan zou kunnen worden. Volgens de gedeputeerde hoort deze discussie thuis in het traject van het Streekplan. Hij is van mening dat het geen goede zaak is om het scheuren van grasland en het ploegen aan de agrariërs zelf over te laten in verband met de bodemdaling.

In het kader van de handicapregeling laat hij weten dat deze discussie gevoerd wordt in het Groene Hart. Volgens hem wordt er gesproken over € 97 of € 98 per ha. Het plan De Venen wordt geëvalueerd. Er zal naar het vervolg van dit plan gekeken worden. Hierbij spelen veel aspecten een rol. De opmerkingen c.q. suggesties van de fracties over een warme sanering in dit gebied zullen in deze discussie worden meegenomen. Hij voegt toe dat er volgens hem een afhankelijkheid van het Rijk meespeelt. Niet de provincie maar het Rijk stelt de gelden beschikbaar voor de aankoop van terreinen in het kader van natuur.

Op dit moment bestaan er enorme verschillen in waterpeilen door onderbemalingen. Deze hebben een enorme invloed op de bodemdaling, die niet gewenst is. Hierop moet een beter afgestemd beleid gevoerd gaan worden. Dit kan ongewenste consequenties voor de agrariërs hebben. Er zal zeker gekeken worden naar een mogelijke compensatie. Hij kan hierbij echter geen toezeggingen doen. Gebiedsgerichte aanpak. De gedeputeerde deelt de mening van het CDA hierover. Daarnaast is het duidelijk dat de Bethunepolder een kwetsbaar gebied is.

De afzuiging van de Utrechtse Heuvelrug is enorm. Dat wil niet zeggen dat de provincie nastreeft dat de onttrekking van het water in het kader van de watervoorziening stopgezet gaat worden. Volgens hem is het mogelijk om de watervoorziening van Amsterdam in tact te houden. De juridische gevolgen van een eventuele stopzetting van de watervoorziening van Amsterdam worden op dit moment onderzocht.

Binnenveld. De gedeputeerde laat weten dat het waterschap nog geen definitief besluit heeft genomen over de aanwijzing van het Binnenveld tot zoekgebied. De waterberging in dit gebied is een groot probleem. Er zal hier snel een keuze gemaakt dienen te worden. Stedelijk waterbeheer. Er is geen

sprake van ontheffing zoals de heer Damen noemt. Per 1 januari 2005 moet er voldaan worden aan de wettelijke verplichtingen om aangekoppeld te zijn. Er zijn hierbij vele problemen. De wet biedt de mogelijkheid om uitstel te verlenen. Dit wil het college in overweging nemen, mits er alternatieve maatregelen worden genomen in de bezinkbassins. Het is niet mogelijk om onbepaald te lozen op het oppervlakte water tot 2008. Dit zal worden opgevangen met voorlopige voorzieningen. De provincie heeft nu eenmaal niet veel invloed op het stedelijk waterbeheer. De verantwoordelijkheid bij wateroverlast is in de wet niet geregeld. Dit zal worden vastgelegd in de nieuwe integrale waterwet. De gedeputeerde is van mening dat een gemeentelijke overheid de verantwoordelijkheid moet nemen, zodat er adequate maatregelen getroffen worden in het geval van wateroverlast. Hij laat weten dat hij de functiekaart aanhoudt aangezien hij duidelijk wil krijgen wat de invloed zal zijn in het kader van de EKRW. Op dit moment zijn de consequenties niet te overzien. Het is niet wenselijk om nu besluiten te nemen die in een later stadium niet terug te draaien zijn. De heer Damen voegt eraan toe dat hij de gedeputeerde ook hiernaar heeft gevraagd in het kader van het Streekplan, landelijk gebied 2. Gedeputeerde antwoordt dat voor hem doorslaggevend is dat met name de EKRW van grote invloed zou kunnen zijn op de situatie van de functiekaart. GGOR. De gedeputeerde laat weten dat het GGOR een kader is. Dit kader zal in 2005 gereed zijn en is bedoeld voor de waterschappen. Hierbinnen zullen zij de peilbesluiten moeten gaan vaststellen of hiermee stevig rekening houden. Het is evident dat hiermee op dit moment nog niet in zijn volle omvang rekening gehouden kan worden. De provincie hoopt dat er in 2007 overal geldige peilbesluiten zullen zijn. Deze worden echter niet op één moment gezamenlijk vastgesteld. Hij laat weten dat hij geen voorstander is van het overnemen van de werkzaamheden van de waterschappen door de provincie. Er is voor hem geen aanleiding om aan te nemen dat de waterschappen niet goed functioneren. De toezichthoudende rol van de provincie zal ter sprake komen bij de bespreking van de nieuwe invulling van deze rol komend voorjaar. Er loopt op dit moment een discussie met de waterschappen over de invulling van de toezichthoudende rol. Op landelijk niveau, met de landelijke Unie van Waterschappen en de IPO, wordt de discussie gevoerd over “aanwijzing”. De wet geeft op dit moment een aanwijzingsbevoegdheid aan GS. De IPO is een voorstander van handhaving hiervan. Hij laat weten dat robuuste peilvakken kunnen dienen om het waterbeheer beter in de hand te krijgen. Het betreft inderdaad een glooiend gebied. Juist in de laagliggende gebieden kan met de 10 %-regeling iets extra's gedaan worden. De landbouw kan hierdoor tot zijn recht komen. Diffuse bronnen. In 2007 loopt het kadernota geld af. Dit betekent dat indertijd dit geld ter beschikking is gesteld voor de aanpak van diffuse bronnen. Hier is een platform uit voort gekomen, waarvan de gedeputeerde de voorzitter is. Hierin is samen met de dijkgraven een plan van aanpak en een uitvoeringsplan opgesteld. GS zijn van mening dat dit een uitgesproken taak van de waterschappen is. Zij dienen plannen te ontwikkelen voor de bestrijding van diffuse bronnen. De gedeputeerde is bereid om hierin een faciliterende en ondersteunende rol te blijven spelen. Het initiatief zal over gaan van de provincie naar de waterschappen.

Commissieleden in tweede termijn

Mevrouw Vonk laat weten dat het CDA vooralsnog zal vasthouden aan een ondergrens van 40 cm.. Voor het CDA is het niet duidelijk of er voldoende middelen zullen zijn om de invulling van de onderbemaling met de 10 %-regeling te compenseren. De 40.000 ha. is bedoeld voor diverse gebieden. Daarnaast vraagt zij zich af hoeveel geld er ter beschikking is om de stukken, die voor agrarisch gebruik ongeschikt zijn, op te kopen voor natuur. Het CDA is een voorstander van het mogelijk maken van natuur, mits er een behoorlijke regeling tegenover staat. De regeling natuurlijke handicap is hiervoor niet toereikend.

Het CDA wil graag de mogelijkheid behouden om koeien in wei te laten lopen. Als het geheel natuurgebied wordt, dan zullen er andere koeien komen te lopen dat op dit moment het geval is. Het CDA vraagt of de provincie in overweging wil nemen om het actieve aankoopbeleid op te schorten tot 1 januari 2006. Dit in verband met de besluitvorming van het al dan niet onder water zetten. Mocht de provincie reeds andere informatie hebben, dan zou mevrouw Vonk deze graag vernemen.

Mevrouw Fokker neemt aan dat gedeputeerde de stelling van de PvdA, over het water als uitgangspunt bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, onderschrijft.

De PvdA is zeer verheugd dat de bodemdaling voor GS een speerpunt is geworden in het Veenweide gebied. Dit is een duidelijke verschuiving.

Binnenveld. Het is mevrouw Fokker nog niet duidelijk welke aanvullende maatregelen in dat gebied mogelijk zijn.

Gebiedsgericht beleid. De gedeputeerde heeft laten weten dat er geen aanwijzingen van gebruik van functies staan vermeld. De PvdA pleit hier juist wel voor. In het stuk over Amstelland staat genoemd dat water ondergeschikt is aan de landbouw.

De heer Damen laat weten dat de VVD verheugd is met de toezegging van de gedeputeerde om de kaart van waardevolle wateren en oeffennatuur nogmaals kritisch te bekijken.

De VVD is van mening dat er geen besluiten genomen dienen te worden zolang er geen duidelijkheid is over de 40 cm. De heer Damen laat weten dat dit wat de VVD betreft gekoppeld dient te worden aan de “warme” sanering.

Hij geeft aan dat het juist is dat de gedeputeerde heeft toegezegd bij de evaluatie van de Venen de bodemdaling als speerpunt te gebruiken.

De heer Damen merkt op dat hij een verhoging van het ambitieniveau in het Langbroekerweteringgebied niet noodzakelijk acht. Hij stelt voor dat de gedeputeerde alvorens de huidige situatie onderzoekt.

Daarnaast vraagt de heer Damen zich af wie verantwoordelijk is voor de financiële consequenties van de verdroging in gebieden waar geen wateronttrekking (meer) plaatsvindt. Betreft dit hier ook de verantwoordelijkheid van de waterschappen?

De heer Vis laat weten dat in de tekst wordt gesproken over: “water als ordenend principe bij water en ruimte”. Dit geeft volgens hem geen duidelijkheid over de mate waarin bij afweging het water wordt meegenomen. Graag zou de heer Vis van gedeputeerde vernemen hoe belangrijk het water in de afwegingsfase wordt.

De heer De Vries betreurt het dat er weinig invloed vanuit de provincie bestaat op het water in het stedelijk gebied. Hij vraagt zich af hoe dit verbeterd kan worden.

Er treedt redelijk wat vervuiling op door recreatievaartuigen. Dit betreft enige tientallen procenten. Hij blijft van mening dat dit via de provincie te regelen valt.

De heer Van de Wind merkt op dat de SGP-fractie in navolging van het CDA en de VVD blijft vasthouden aan de 40 cm. in het Veenweide gebied. Volgens hem moet er echter eerst helderheid komen over de toekomst van deze gebieden in financiële zin.

De gedeputeerde heeft aangegeven dat bij de GGOR het instrumentarium en de HELPtabellen niet voldoen. Graag een reactie van de gedeputeerde hierop.

Reactie van gedeputeerde Binnekamp

De gedeputeerde constateert dat diverse fracties voorlopig vasthouden aan de ondergrens van 40 cm.. Deze discussie zal zeker gaan plaatsvinden bij de behandeling van dit onderwerp binnen de Staten. De heer Reerink laat weten dat er in de stukken gesproken wordt over het lage peil van 60 cm. dat vanuit de agrariërs bepleit wordt. 40 cm. is het peil waarvan het Rijk bijvoorbeeld zegt dat dit aangehouden dient te worden bij gevoelig gebied. Als de gedeputeerde spreekt over “speerpunt van beleid om de inklinking tegen te gaan” dan moet de gedeputeerde niet aangeven dat 60 cm. zal worden aangehouden. De heer Damen merkt op dat er hier gesproken wordt over een ondergrens van 40 cm.. De gedeputeerde voegt hier aan dat hij op basis van de bodemkaarten zal onderzoeken dat, daar waar het mogelijk is, de grens van 60 cm. zal worden aangehouden.

De gedeputeerde laat weten dat hij niet op de hoogte is van de hoeveelheid financiële middelen die er nog zijn om natuur aan te kopen. Het aankoopbeleid via het LNV verloopt zeer traag. Dit moet echter wel volledig afgestemd worden.

De gedeputeerde zegt toe dat hij een actief aankoopbeleid voor wat betreft de Bethunepolder zal afstemmen.

Binnenveld. Het is de bedoeling dat er voordat er wordt besloten tot waterberging de alternatieven goed worden onderzocht. Door het waterschap Vallei en Eem zullen deze alternatieven degelijk worden onderzocht, voordat er een besluit wordt genomen over de bestemming van het Binnenveld. De gedeputeerde zal dit met het waterschap bespreken.

Langbroekerweteringgebied. Hij laat weten dat de discussie over de Langbroekerweteringgebied nog in volle gang is. Er zal eerst worden gekeken wat de stand van zaken is. In de gebiedsgerichte benadering zullen GS hierover een standpunt innemen.

Hij merkt op dat er een schaderegeling bestaat voor schade die veroorzaakt wordt door onttrekking. Hierbij moet een causaal verband worden aangetoond.

Water is een ordenend principe. De watertoets is voor de waterschappen wettelijk verplicht. Hiermee dient rekening gehouden te worden met ruimtelijke plannen. Het Streekplan heeft echter voor ruimtelijke begrippen prioriteit en het water is hierbij volgend. Ook bij nieuwe ontwikkelingen.

De gedeputeerde merkt op dat hij meevoelt met de SP over het gebrek aan invloed op het stedelijk gebied. De Staten hebben het budget voor de waterplannen afgewezen. Hij laat weten dat hij hoop heeft over de nieuwe wet, de IWW. Hierin zal de verantwoordelijkheid geregeld zijn. Het is niet duidelijk of deze verantwoordelijkheid bij de provincie terecht zal komen.

GGOR. De gedeputeerde kan niet aangeven of de HELPtabellen in de overweging worden meegenomen. Hiervoor moet gedeputeerde de pilots afwachten.

De voorzitter constateert dat de fracties verschillend denken over het voorliggende stuk. Hij stelt vast dat het voorstel wel voor agendering voor de Staten kan worden vrij gegeven.

8. Leges ingevolge Vuurwerkbesluit

Alle fracties gaan akkoord met het voorstel van de voorzitter om het voorliggende stuk door te sturen naar de vergadering van PS. Er wordt toegezegd dat de fracties tijdens deze vergadering een mondelinge reactie kunnen krijgen.

De voorzitter schorst om 23.55 uur de vergadering.

Geachte commissieleden,

Voor de behandeling van de beantwoordingsnota inzake het agendapunt 'definitief WHP' hebben wij als GLTO Utrecht nog een paar aandachtspunten.

Door veranderende inzichten wordt een gewijzigd waterbeleid voorzien. Deze veranderingen hebben gevolgen voor de land- en tuinbouw. Verslechtering in agrarisch opzicht van de waterhuishouding heeft, door lagere opbrengsten en hogere kosten, directe gevolgen voor de duurzaamheid en de continuïteit van de landbouwkundige structuur en het agrarisch bedrijf. Tot op heden moeten wij constateren dat daarvoor geen passende oplossingen zijn gevonden. Wel worden groene en blauwe diensten, alsmede de regeling voor natuurlijke handicaps als een mogelijkheid geopperd maar tot op heden zijn deze niet uitgewerkt en zijn ook de middelen niet of nauwelijks beschikbaar. Deze ervaringen doen wij als participant van het project de Venen al tien jaar op en wij moeten steeds hoopvol en verwachtingsvol blijven. Inmiddels heeft de provincie zelfs het project Transitie Veenweidegebied geschrapt en moeten de oplossingen in een groter verband tot stand komen en dit vergt naar onze verwachting nog meer tijd. Om deze redenen kunnen wij een verslechtering van de inrichtingsfactoren, dus ook waterhuishouding, niet accepteren.

Met de uitwerking van dit waterhuishoudingsplan komt de agrarische functie op termijn in een groot aantal gebieden onder grote druk te staan.

Wij ondersteunen echter deels de beantwoording van het College van GS inzake het opheffen van het verbod op scheuren van grasland. Wij ondersteunen ook in principe de maximale 60 cm gemiddeld over een peilvak in diepe veenweidegebieden. Wij merken echter een tegenstrijdigheid op tussen enerzijds het ontwerp WHP en de bij de agenda gevoegde aangepaste waterhuishoudingsplan en anderzijds de beantwoordingsnota. In de beantwoordingsnota wordt steeds gesproken over maximaal 60 cm terwijl in de twee andere plannen steeds wordt gesproken over maximaal 60 cm. gemiddeld per peilvak. Wij verzoeken u dit laatste als standpunt in te nemen.

Onze opmerkingen over de robuuste watersystemen zijn waarschijnlijk bekend. Vooral het samenvoegen van meerdere peilvakken waardoor grotere hoogteverschillen ontstaan en er minder mogelijkheden voor onderbemalingen worden geschapen, zal tot problemen leiden. Hier is er ook een directe relatie met de functieaanduidingen in dit waterhuishoudingsplan, waardoor er door de belangenafwegingen op landbouwgronden minder met de landbouwkundige functie rekening moet worden gehouden.

Wij hebben om deze redenen dan ook gepleit voor een ondergrens van 40 tot 45 cm. Dit is een logisch omdat als er een bovengrens wordt gesteld zijnde 60 cm dan is het stellen van een ondergrens logisch. In diverse onderzoeken blijkt een landbouwkundige functie bij een slechtere drooglegging van 40 tot 45 cm niet meer mogelijk zelfs niet als er voldoende compensatie wordt geboden. In de beantwoordingsnota wordt aan deze ondergrens bewust om heen gegaan en wij vinden het meer een verplichting dat een ondergrens wordt gesteld. Gezien onze opmerkingen over de verslechtering van de waterhuishouding voor de landbouw en het stellen van een maximum van 60 cm in dit waterhuishoudingsplan dan heeft dezelfde overheid ook een

verantwoordelijkheid om ook een ondergrens in te stellen. Indien deze wordt overschreden dan zal de overheid de plicht hebben om deze gronden aan te kopen omdat deze voor landbouwproductie geen functie meer hebben. Nogmaals onderzoeken hebben dit aangetoond.

Over het toekennen van de verschillende gebiedsfuncties hebben wij grote problemen. De basis daarvan ligt deels bij in de procedure zijnde streekplan. Wij hadden gehoopt dat de commissie ruimte en groen bij dit agendapunt ook aanwezig zou zijn zodat zij kennis kan of kon nemen van de gevolgen die door de huidige opname van de EHS in het streekplan veroorzaakt. Helaas is niemand van deze commissie aanwezig. Veel blijvende landbouwgebieden worden aangemerkt als EHS en dit hebben wij sterk afgewezen. Dit heeft nu zijn doorwerking in dit waterhuishoudingsplan. Een aantal gebieden krijgt de functie natuur en de functie verwevenheid natuur en landbouw terwijl dit grotendeels blijvende landbouwgebieden zijn. Dit is een rechtstreekse negatieve schaduwwerking omdat de waterhuishouding niet meer op de landbouwkundige functie wordt afgestemd. In hetzelfde waterhuishoudingsplan zijn voor deze gebieden geen instrumenten beschikbaar die de landbouw kunnen compenseren. Het betreft bijvoorbeeld de gebieden De treek, De Boom, het gebied ten oosten van Leusden, Langbroekerwetering, Vianen etc. Wij vinden deze aanwijzing onverantwoord, ook gezien de doorwerking naar de EKRW.

In de wijze waarop de beantwoordingsnota is omgegaan met onze opmerkingen over de gebiedsaanduiding waardevolle water- en oevernatuur vinden wij niet correct. Wij hebben aangegeven dat deze natuur in het landbouwgebied door de agrariërs tot stand is gekomen en gezien de huidige en toekomstige wet- en regelgeving (lozingenbesluit, mestbeleid etc.) kunnen de abiotische factoren alleen maar verbeteren. Door deze gebiedsaanduiding leert de praktijk dat bij het vaststellen van peilbesluiten wel terdege rekening wordt gehouden met deze ecologische waarden. Ook zal deze aanduiding aanleiding geven tot planologische vastlegging in de bestemmingsplannen met alle beperkende gevolgen voor de landbouw van dien.

Dit voorgaande moet ook nog een keer in relatie worden gezien met de EKRW. Deze gebiedsaanduidingen worden later ook als basis gebruikt voor het stellen van normen. Voor de landbouw zullen de normen voor de gebiedsaanduidingen 'verwevenheid natuur en landbouw' en 'landbouw met waardevolle oever- en waternatuur' veel scherper zijn dan met de aanduiding landbouw. In de beantwoordingsnota staat wel dat het WHP een inspanningsverplichting kent en het EKRW een resultaatverplichting kent maar het belangrijkste ontbreekt. Dit betreft de vastlegging van de gebiedsaanduidingen in dit waterhuishoudingsplan zodat deze gebiedsaanduidingen als basis dienen voor de invulling van de EKRW waardoor geen landbouwkundige functie in deze landbouwgebieden meer mogelijk is. Wij verzoeken u dan ook dit punt nogmaals te overwegen.

Wij bestrijden nog de beantwoording over de ecologische verbindingzones. Veelal liggen deze verbindingzones in landbouwgebieden en op bladzijde 14 van het ontwerp staat wel terdege dat er een ecologische norm wordt gesteld die afwijkt van de aangrenzende landbouwgronden terwijl iedereen wel begrijpt dat dit een watersysteem is. In de beantwoordingsnota staat dat dit alleen een inspanning voor het waterschap betreft maar dit is niet correct. Deze opmerkingen moet in nauwe relatie worden gezien met het voorgaande over de EKRW en de schaduwwerking.

Geactualiseerde lijst van toezeggingen en actiepunten van de commissie Water en Milieu t/m de vergadering van 25 oktober 2004.

1. De commissie zal z.s.m. nader worden geïnformeerd over de wijze van aanbesteding van de baggerstort Zevenhuizen, gelet op het Europees aanbestedingsrecht, zodra terzake meer bekend is.
2. In het vervolg zal de Statencommissie een uitnodiging ontvangen voor het bijwonen van de uitreiking van de Milieuprijs.
3. Het plan van aanpak 2005 van de Stichting LaMi wordt t.z.t. ter kennisname aan de commissie gezonden. Dan zal tevens de opname in het Statenwerkplan worden gezien.

Wordt geagendeerd voor de vergadering van 20 december 2004.

4. Toegezegd wordt dat in de novembervergadering een presentatie zal worden gegeven over de Langbroekerwetering/Dotterlandschap.

Wordt geagendeerd voor de vergadering van 15 november 2004.

5. De commissie wordt geïnformeerd over de in de programmabegroting opgenomen stelposten voor milieu en water. Daarbij wordt inzicht gegeven in hoeverre deze stelposten te maken hebben met wettelijke taken.

info toegezonden, kan worden afgevoerd.

6. Mede in relatie tot de EKW zal het gevolg worden uitgezocht van de aanduiding “Waardevolle water en – oevernatuur” op de functiekaart
7. Nadere informatie zal worden gegeven over het verschil in budget van het vaarwegbeheer, nu dit is overgegaan van WEM naar WVV

info toegezonden, kan worden afgevoerd